

Sygnatura akt IX C 312/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

W., dnia 28-10-2013 r.

Sąd Rejonowy dla Wrocławia-Śródmieścia we Wrocławiu IX Wydział Cywilny w następującym składzie:

Przewodniczący: SSR Beata Wójtowicz-Woźniczka

Protokolant: Anna Torończak

po rozpoznaniu w dniu 28-10-2013 r. we W.

sprawy z powództwa (...) Sp. z o.o.

przeciwko A. R.

o zapłatę

oddala powództwo.

Sygnatura akt IX C upr 312/13

UZASADNIENIE

Strona powodowa (...) Sp. z o.o. we W. wniosła o orzeczenie nakazem zapłaty, by pozwana A. R. zapłaciła na jej rzecz kwoty 290 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztami procesu stosownie do norm przepisanych, w tym kosztami zastępstwa procesowego w kwocie 60 zł.

Uzasadniając żądanie pozwu, wskazała, iż umową przelewu z dnia 01.08.2012 r. zawartą z (...) S.A. we W. nabyła wierzytelność względem pozwanej. Wierzyciel pierwotny – (...) S.A., działający uprzednio pod firmą (...) S.A. – prowadzący działalność gospodarczą, w ramach której świadczy usługi telekomunikacyjne, zawarła z pozwaną A. R. umowę o świadczenie usługi (...), na podstawie której zobowiązał się do świadczenia usługi abonamentu telefonicznego, a pozwana do zapłaty za tę usługę zgodnie z umową, regulaminem oraz cennikiem, stanowiącym jej załącznik. Podpisując umowę pozwana oświadczyła, iż łącznie z egzemplarzem umowy otrzymała stanowiące integralną jej część, regulaminy, cennik i wzór oświadczenia o odstąpieniu od umowy. W związku z zawarciem umowy na preferencyjnych warunkach pozwanej została przyznana ulga w kwocie 290 zł. Wobec faktu iż pozwana złożyła oświadczenie o rezygnacji z umowy, po upływie 10 – dniowego terminu uprawniającego ją do odstąpienia od umowy, naliczono jednorazową opłatę wyrównawczą w wysokości 290 zł z terminem płatności na dzień 01.03.2012 r. Polubowne próby odzyskania należności od pozwanej pozostały bezskuteczne.

Nakazem zapłaty z dnia 04.02. 2013 r. wydanym w postępowaniu upominawczym orzekający w sprawie Sąd w całości uwzględnił żądanie pozwu.

W sprzeciwie od nakazu zapłaty pozwana A. R. wniosła o oddalenie powództwa w całości.

Motywuując tak wyrażone stanowisko w sprawie pozwana zarzuciła bezprawne wystawienie na jej rzecz noty obciążeniowej z dnia 16.02.2012r. jako konsekwencji proponowania jej obniżki abonamentu za usługi telekomunikacyjne, których wierzyciel nigdy nie świadczył. Zarzuciła też, że została wprowadzona w błąd co do osoby operatora oraz w sposób podstępny zostało na niej wymuszone podpisanie umowy, której nigdy jej nie doręczono.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Na początku stycznia 2012r. przedstawiciel (...) S.A. skontaktował się telefonicznie z pozwaną używając formuły : „Telekomunikacja. Dzień dobry.” Pozwana odwzajemniła przywitanie słowami „dzień dobry”. Rozmówczyni poinformowała pozwaną, że ma dla niej ofertę obniżenia abonamentu telefonicznego. Nie wspominała o zawarciu nowej umowy. Poinformowała, że umowa zostanie przesłana kurierem, a pozwana ma ją podpisać i tym samym kurierem odesłać. Pozwanej nie zostały podane żadne informacje identyfikujące przedsiębiorcę. Pozwana nie została pouczona o prawie odstąpienia od umowy w terminie 10 dni, o prawie jej wypowiedzenia oraz o miejscu i sposobie składania reklamacji.

Pozwana była w pełni przekonana, że rozmawia ze swoim dotychczasowym operatorem (...) S.A.

(Dowód: przesłuchanie pozwanej w drodze pomocy sądowej – akta o sygn. II Cps 117/13)

W dniu 9 stycznia 2012 r. pozwana A. R. podpisała z (...) S.A. we W. umowę o świadczenie usługi telekomunikacyjnej – (...). Umowa została dostarczona pozwanej kurierem i podpisana w miejscu zamieszkania pozwanej w B.. Umowa została zawarta na czas oznaczony 28 miesięcy, z cennikiem (...). Jednocześnie pozwana podpisała oświadczenie, że zapoznała się z zakresem usług, postanowieniami i warunkami umowy oraz, iż powyższe dokumenty otrzymała. Integralną częścią umowy był Regulamin wykonywania usługi (...) przez (...) S.A.

(Dowód: umowa o świadczenie usługi abonament telefoniczny z 10.01.2012 r., k. 58 oświadczenie abonenta z 10.0. (...). k. 60)

Podczas podpisywaniu umowy, kurier spieszył się, ponaglał, trzymał cały czas dokumenty, podsuwając kolejne z nich pozwanej do podpisu. Pozwana mogła jedynie dostrzec miejsce do podpisu. Po podpisaniu dokumentów kurier odmówił wydania egzemplarza umowy, poinformował, że pozwana otrzyma go pocztą zwrotną. Pozwana nie otrzymała wskazanych dokumentów.

(Dowód: przesłuchanie pozwanej w drodze pomocy sądowej – akta o sygn. II Cps 117/13)

Umowa została zawarta na promocyjnych warunkach w zakresie opłaty aktywacyjnej. Zgodnie z cennikiem (...) opłata ta była jednorazowa i wynosiła 12,30 zł, ale wyłącznie przy zawarciu umowy na 28 miesięcy. Bez uwzględnienia promocji opłata za aktywację usługi wynosiła 290 zł brutto. Zgodnie z regulaminem wykonywania usługi abonament telefoniczny przez (...) S.A. wysokość opłat pobieranych przez operatora jest określana w cenniku obowiązującym w chwili wykonywania usługi (§ 8 ust. 2).

(Dowód: cennik (...), k. 12; Regulamin wykonywania usługi abonament telefoniczny k. 13)

W umowie zastrzeżono, że w przypadku rozwiązania umowy o świadczenie usługi z winy abonenta lub rezygnacji z usługi przez abonenta przed upływem 28 miesięcy, abonent zobowiązany jest do uiszczenia kary umownej stanowiącej równowartość przyznanych abonentowi ulg w opłacie aktywacyjnej za pozostałe okresy rozliczeniowe od dnia rozwiązania umowy do dnia jej obowiązywania wskazanego przez strony w umowie.

(dowód: cennik (...) k. 12.)

Warunkiem przystąpienia do umowy, a tym samym rozpoczęcia świadczenia usługi było posiadanie numeru telefonicznego w stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej oraz rezygnacja z usług telefonicznych świadczonych przez takiego operatora w tym przypadku (...) SA. (§ 5 ust. 8 i 9 Regulaminu)

(dowód: Regulamin wykonywania usługi abonament telefoniczny k. 13)

W dniu 06.02.2012r. pozwana w siedzibie dotychczasowego operatora ((...) SA) dowiedziała się że nowy operator dokonał jej wyrejestrowania. W tym dniu odstąpiła od umowy zawartej z (...) SA z 09.01.2012r.

W dniu 16.02.2012 r. (...) SA wystawiła na rzecz pozwanej notę obciążeniową na kwotę 290 zł tytułem kwoty wyrównawczej, wyliczonej jako różnica między opłatą aktywacyjną przewidzianą w cenniku dla umowy zawartej na czas nieoznaczony, a opłatą aktywacyjną określoną w cenniku dla umowy zawartej na czas określony dla wybranej taryfy i rodzaju dostępu. W nocie wskazano, że wobec odwołania zamówienia na usługę skutkującą faktycznym brakiem rezygnacji z usług telefonicznych świadczonych przez (...) S.A. nie zostały spełnione przesłanki do zawarcia umowy, co jest jednoznaczne z jej rozwiązaniem.

(Dowód: nota obciążeniowa nr (...) z 16.02.2012 r., k. 27)

Poprzednik prawny strony powodowej nie rozpoczął świadczenia usługi objętej umową z dnia 09.01.2012r.

(okoliczność bezsporna)

W dniu 1 sierpnia 2012 roku pomiędzy (...) SA we W., jako cedentem, a (...) Sp. z o.o. we W., jako cesjonariuszem, została zawarta umowa przelewu wierzytelności nr (...). Na podstawie tej umowy cedent przelał na cesjonariusza przysługujące mu wierzytelności, wymienione w załączniku nr 1 do przedmiotowej umowy, w tym wierzytelność względem pozwanej.

(Dowód: umowa przelewu wierzytelności z 01.08.2012r. k. 9-10; zawiadomienie o przelewie wierzytelności k.15)

Strona powodowa skierowała do pozwanej wezwanie do zapłaty kwoty 290 zł. Wezwanie pozostało bezskuteczne.

Pozwana odmówiła zapłaty, wskazując na brak świadczenia usług telekomunikacyjnych oraz podstępne wprowadzenie jej w błąd co do osoby operatora.

(Dowód: wezwanie do zapłaty z k. 16 wraz z potwierdzeniem nadania k. 17; pismo pozwanej z 26.02.2012r. k. 29 wraz z potwierdzeniem nadania k. 31; pismo pozwanej z 14.04.2012r. k.32 wraz z potwierdzeniem nadania k.33; pismo pozwanej z 07.06.2012r. k. 34 wraz z potwierdzeniem nadania k. 35; pismo pozwanej z 24.09.2012r. wraz z potwierdzeniem nadani k. 36-37)

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo nie zasługiwało na uwzględnienie.

W rozpatrywanej sprawie strona powodowa – jako następca prawny pierwotnego wierzyciela (...) S.A. działającej poprzednio pod firmą (...) S.A. we W. – wniosła o zasądzenie od pozwanej na jej rzecz kwoty 290,00 zł wraz z odsetkami z tytułu opłaty dodatkowej za rozwiązanie umowy przed upływem okresu na jaki została zawarta.

Niewątpliwym jest iż materialno – prawnej podstawy żądania pozwu należy upatrywać w brzmieniu art. 57 ust. 6 Ustawy z dnia 16 lipca 2004r. Prawo Telekomunikacyjne (Dz.U. z 2004r. nr 171 poz. 1800) po myśli którego w przypadku zawarcia umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, w tym o zapewnienie przyłączenia do publicznej sieci telekomunikacyjnej, związanego z ulgą przyznaną abonentowi, wysokość roszczenia z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub przez dostawcę usług z winy abonenta przed upływem terminu, na jaki umowa została zawarta nie może przekroczyć wartości ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania.

Na podstawie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, w szczególności zaś w oparciu o dokumenty którym Sąd jako niekwestionowanym w pełni dał wiarę oraz przesłuchania pozwanej, w sposób jednoznaczny stwierdzić należy, iż żądanie przez stronę powodową opłaty dodatkowej w związku z rozwiązaniem umowy przed upływem okresu na jaki została zawarta nie znajduje tak podstaw faktycznych jak i prawnych.

Jak ustalono, w umowie zawartej pomiędzy stronami zastrzeżono, że w przypadku rozwiązania umowy o świadczenie usługi z winy abonenta lub rezygnacji z usługi przez abonenta przed upływem 28 miesięcy, abonent zobowiązany jest do uiszczenia kary umownej stanowiącej równowartość przyznanego abonentowi ulg w opłacie aktywacyjnej za pozostałe okresy rozliczeniowe od dnia rozwiązania umowy do dnia jej obowiązywania wskazanego przez strony w umowie. Na powyższy zapis strona powodowa powołała się w nocie obciążeniowej wystawionej w dniu 16.02.2012 r. obciążając pozwaną kwotą 290 zł. Równocześnie ustalono, iż rezygnacja pozwanej z zawartej z poprzednikiem prawnym powoda umowy nastąpiła jeszcze przed datą rozpoczęcia świadczenia usług. Powyższe wyraźnie zarzuciła pozwana w sprzeciwie od nakazu zapłaty, zaś strona powodowa do powyższej okoliczności faktycznej się nie ustosunkowała, co mając na uwadze wynik całej rozprawy uznano za fakt przyznany (art. 230 k.p.c.). Nadto powyższy fakt potwierdziła w toku przesłuchania pozwana który to dowód w całości opatrzony został walorem wiarygodności, a to wobec braku skutecznego przeciwdowodu który mogła ewentualnie zaoferować strona powodowa. Nadto w wystawionej nocie obciążeniowej wyraźnie wskazano, iż wobec odwołania zamówienia na usługę skutkującą faktycznym brakiem rezygnacji z usług telefonicznych świadczonych przez (...) S.A. nie zostały spełnione przesłanki do zawarcia umowy, co jest jednoznaczne z jej rozwiązaniem. Warunkiem bowiem przystąpienia do świadczenia usługi było po pierwsze dysponowanie numerem telefonicznym w stacjonarnej publicznej sieci telekomunikacyjnej a po wtóre rezygnacja z usług świadczonych przez takiego publicznego operatora którym w tym przypadku była (...) SA.

Jak już wskazano na wstępie czynionych rozważań istotnym dla rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy jest zapis art. 57 ust. 6 Prawa telekomunikacyjnego, a w szczególności ostatnie jego zdanie gdzie stanowi się, iż roszczenie z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przez abonenta lub dostawcę usług z winy abonenta stanowiące równowartość ulgi przyznanej abonentowi pomniejszonej o proporcjonalną jej wartość za okres od dnia zawarcia umowy do dnia jej rozwiązania nie przysługuje w przypadku rozwiązania przez konsumenta umowy przed rozpoczęciem świadczenia usług, chyba że przedmiotem ulgi jest telekomunikacyjne urządzenie końcowe.

Wskazana regulacja prawna wyznacza granice dopuszczalnych roszczeń dostawcy usługi związanych z rozwiązaniem umowy przewidującej ulgę dla abonenta przyznaną w związku z zawarciem umowy. Jak wskazuje się w literaturze przedmiotu (S. Piątek, Prawo telekomunikacyjne. Komentarz, wyd. 3, C. H. Beck, 2013) przywołany przepis akcentuje związek pomiędzy zawarciem umowy a przyznaniem ulgi, ale nie przesądza jakie towary lub usługi powinny być przedmiotem ulgi. Ustawodawca pozostawił tę kwestię uznaniu stron, które korzystają w tym zakresie ze swobody kontraktowej. Ulga taka powinna być jednak określona w związku z zawarciem umowy o świadczenie usług telekomunikacyjnych, co powoduje, że świadczenie lub towar uzyskiwane na ulgowych warunkach należy określić w takiej umowie. Dostawca zatem musi wyraźnie wskazać różnicę między standardową a obniżoną ceną określonego świadczenia, która stanowi ulgę (tak S. Piątek w Prawo Telekomunikacyjne. Komentarz, wyd. CH Beck 2013).

Co prawda przedmiotowa umowa o świadczenie usługi telekomunikacyjnej została zawarta z pozwaną na promocyjnych warunkach, tj. z zastosowaniem ulgi aktywacyjnej, która w umowie została wyraźnie zaznaczona, to jednakże brak jest podstaw do naliczenia opłaty dodatkowej z tytułu jednostronnego rozwiązania umowy przed upływem terminu w niej określonego. Przepis ust. 6 art. 57 Prawa telekomunikacyjnego wyłącza bowiem takie roszczenie w przypadku rozwiązania przez konsumenta umowy przed rozpoczęciem świadczenia usług, chyba że przedmiotem ulgi jest telekomunikacyjne urządzenie końcowe.

Poczynione w sprawie ustalenia faktyczne jak wskazano powyżej nie budzą wątpliwości co do braku rozpoczęcia świadczenia usługi, na co wprost wskazuje pozwana, a strona powodowa nie podejmuje z tym polemiki. Nadto w wystawionej nocie obciążeniowej (...) SA wyraźnie wyjaśniła, że zgodnie z regulaminem usług przez nią świadczonych, umowa może być zawarta w związku z rezygnacją abonenta z korzystania z usług świadczonych przez (...) S.A. z jednoczesnym rozpoczęciem korzystania z abonamentu telefonicznego udostępnianego przez (...) S.A. W świetle powyższego należało uznać, że do korzystania z usługi świadczonej przez (...) S.A. w ogóle nie doszło, bo pozwana wycofała rezygnację z (...) S.A.

Ponadto przedmiotem ulgi nie było urządzenie końcowe, którym po myśli art. 2 pkt 43 Ustawy Prawo jest urządzenie telekomunikacyjne przeznaczone do podłączenia bezpośrednio lub pośrednio do zakończeń sieci. Urządzeniami tymi

są z reguły telefony lub modemy i inne podobne urządzenia. Urządzenie takie nie było w ogóle przedmiotem umowy zawartej z pozwaną. Ulga w przedmiotowej sprawie tyczyła natomiast opłaty aktywacyjnej.

W świetle powyższego powództwo podlegało oddaleniu, przy czym zaznaczyć należy iż przedstawiona powyżej merytoryczna argumentacja zapadłego w sprawie orzeczenia czyni badanie wad oświadczenia woli jedynie marginalnym.

W ocenie Sądu pozwana złożyła bowiem skuteczne oświadczenia woli o uchyleniu się od skutków prawnych swojego oświadczenia zawartego w treści umowy z dnia 09.01.2012r. . Zgodnie z art. 86 k.c. możliwość powołania się na wadę oświadczenia woli w postaci podstępny, co uczyniła pozwana, wymaga, aby zostało ono złożone pod wpływem wywołanego podstępem błędu. Mając na uwadze poczynione w sprawie ustalenia faktyczne, Sąd uznał, że powódka pozostawała w chwili zawierania umowy w wywołanym podstępnie błędzie co do podmiotu, z którym tę umowę zawiera, a złożone przez nią oświadczenie z 26.02.2012r. o uchyleniu się do skutków prawnych było skuteczne.

Przesłanką uchylenia się od skutków oświadczenia woli z powodu błędu wywołanego podstępnie jest istnienie związku przyczynowego pomiędzy złożeniem oświadczenia woli, a pozostawaniem przez składającego w takim błędzie. Złagodzone zostały natomiast wymogi co do istotności błędu i tego, aby dotyczył on treści czynności prawnej.

Pozwana zdaniem Sądu wykazała, że składając przedmiotowe oświadczenie działała w błędnym przekonaniu co do podmiotu, z którym zawiera umowę i błąd ten spowodowany został podstępem operatora. Pozwana podczas rozmowy telefonicznej z przedstawicielem operatora, a to przez użycie formuły powitalnej ((...)) mogącej sugerować, że rozmawia z operatorem dotychczasowym ((...) SA) oraz specyficzny sposób prowadzenia rozmowy, została utwierdzona w przekonaniu, że rozmawia z dotychczasowym dostawcą usług telekomunikacyjnych. Z przebiegu rozmowy ustalonej w drodze przesłuchania pozwanej wynika, że proponowano jej nie zawarcie nowej umowy, co mogłoby ewentualnie nasunąć wątpliwości co do tego podmiotu, ale obniżenie dotychczasowego abonamentu, co dodatkowo utwierdziło ją w przekonaniu, że dotyczy aktualnie wiążącej ją umowy i pobieranej usługi.

Wskazać należy, że przywoływany przez stronę powodową wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2009 r. IV CSK 358/08 wskazuje, że jedynie wówczas można uznać, że nie zachodzi błąd, gdy „ktoś świadomie składa oświadczenie woli, nie znając jego treści, np. składa podpis na dokumencie, z którego treścią się nie zapoznał, z natury błędu bowiem wynika przekonanie błędzące, że postrzegany przez niego stan rzeczy odpowiada prawdzie.” W niniejszej sprawie jednak należy mieć na względzie okoliczności w jakich pozwana składała przedmiotowe oświadczenie woli. Z przesłuchania pozwanej wynika bowiem, że kurier dostarczający jej umowę do podpisu, spieszył się, ponaglał, wprowadzał nerwową atmosferę, podsuwał kolejne dokumenty do podpisu i odmówił wydania ich egzemplarza.

Pozwana podczas składania oświadczenia woli została więc pozbawiona możliwości zapoznania się z jej treścią oraz treścią załączników, a tym samym zweryfikowania podmiotu, z którym umowę zawiera. Firma pozwanej nie została zamieszczona w nagłówku umowy, a jedynie w jej treści, jednak sporządzona jest tak małą czcionką, że pobieżne zapoznanie się z treścią dokumentów, a tylko takie, jak wynika z przesłuchania pozwanej, było wówczas możliwe wobec presji kuriera, nie pozwoliłoby dostrzec różnicy pomiędzy tymi dwoma podmiotami. Brak jest też pieczętki firmowej, której treść mogłaby ewentualnie zwrócić uwagę abonenta na różnicę w nazwie operatora. O powyższym świadczy też okoliczność, że pozwana w błędzie trwała do lutego 2012r., kiedy to w innej sprawie udała się do swojego dotychczasowego operatora. Zdaniem Sądu powyższe okoliczności przesądzają, że pozwana w chwili składania przedmiotowego oświadczenia pozostawała w wywołanym podstępnie błędzie co do podmiotu, z którym zawarła umowę, a gdyby w tym błędzie nie pozostawała, nie podpisałaby przedmiotowej umowy oraz. Pozwana złożyła oświadczenie o uchyleniu się od skutków prawnych oświadczenia woli już w piśmie z dnia 26.02.2012r., a zatem zachowując termin o którym mowa w art. 88 .c.

Mając na uwadze powyższe, Sąd i z tych powodów powództwo oddalił, uznając skuteczne uchylenie się od skutków prawnych złożonego oświadczenia woli.